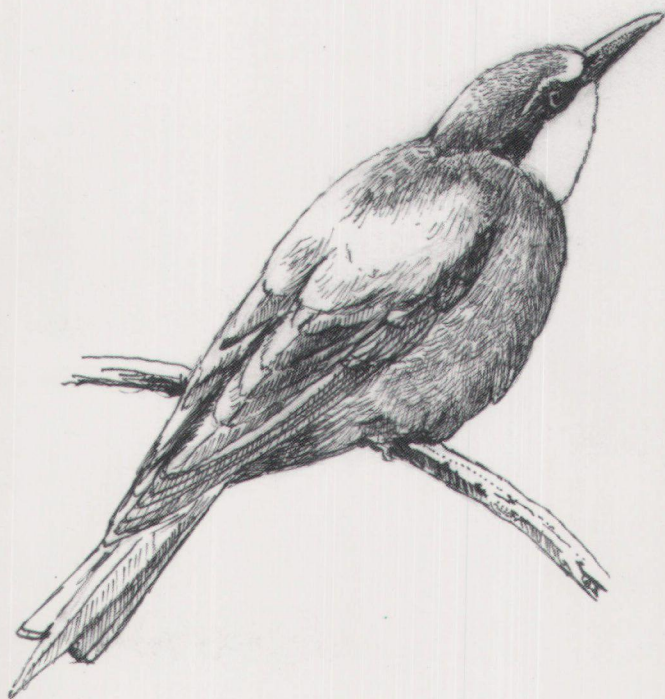

Holland's *Duinen*

Informatie over
het duinonderzoek
in Berkheide, Meijendel
en Solleveld

Broedvogelmonitoring Meijndel 2004

J.P. Oppentocht
Vogelwerkgroep Meijndel
Brasemsloot 5
2724 EL Zoetermeer

Secretariaat werkgroep:
A.D. Bates
Warmonderweg 84
2341 KZ Oegstgeest

Het aantal leden dat actief aan de tellingen deelnam was 31. Wim Kooij zal waarschijnlijk het telwerk in 2005 niet kunnen voortzetten door gebrek aan tijd. Hij telde vanaf 1987, vaak in de kavels van centraal Meijndel.

De voorzitter Wim Calame en de secretaaris Ad Bates woonden de bijeenkomsten over Provinciaal Fietspad 10 bij in de zogenaamde klankbordgroep. De werkgroep verzet zich tegen de aanleg van dit fietspad van Waalsdorp naar de vallei Meijndel. Nut en noodzaak van dit pad zijn niet aangetoond. Er is een zuiver recreatief doel dat echter niet opweegt tegen de nadelen van een doorsnijding van het natuurgebied. Het nadelige effect van het pad op de omgeving zal fors zijn mede omdat toezicht op recreatie niet meer dan incidenteel zal kunnen zijn. Het plan is niet gespiegeld aan plannen die nog in de la liggen (bijv. bij DZH). De realisatie van het pad kan leiden tot salamitactiek; het stap voor stap realiseren van meer verbindingspaden en zo een rustig natuurgebied veranderen in de trant van bijvoorbeeld het Haagse Westduinpark.

Inventarisatie

Het aantal getelde kavels was 37 (tabel 1), twee meer dan in 2003. In tegenstelling tot vorig jaar werden de kavels 55 en 85 wel geteld maar kavel 46 niet. De in dat kavel 46 broedende aalscholvers werden in 2004 meegeteld door de teller van kavel 45.

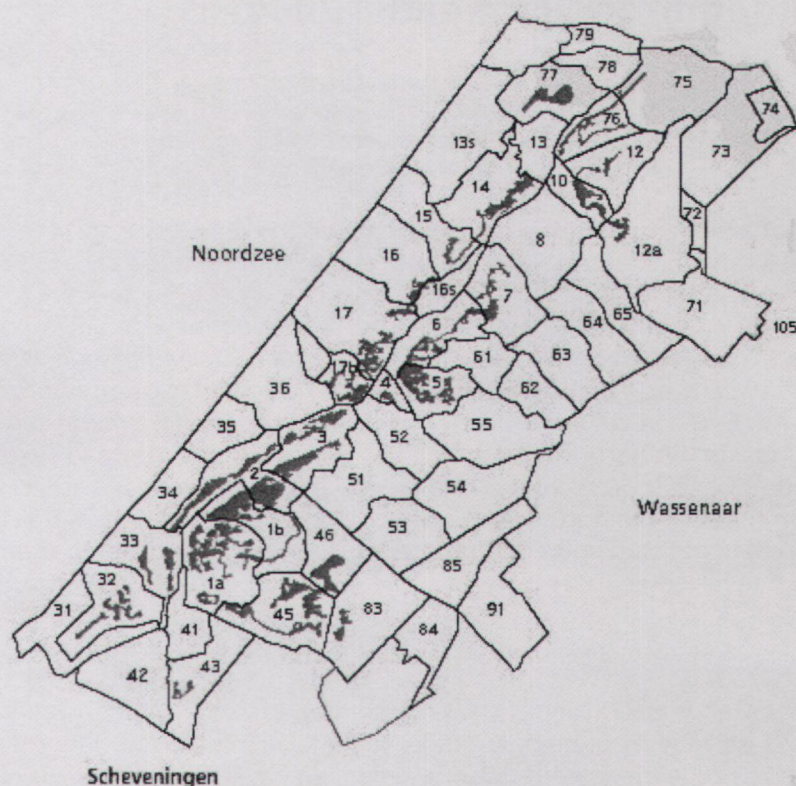
Tabel 1. Getelde kavels en bijbehorende tellers.

Kavel	Waarnemer	Kavel	Waarnemer	Kavel	Waarnemer
1A	J. Noordhuizen	16	J. Oppentocht	64	P. Boshuizen
1B	L. van Dam	16S	H. de Bruin	65	N. Kösters
3	G. Rozeboom	17	W. Hooijmans	71	P. Steennis
4/5	J. en R. van der Zwan	17B	A. Bates	72	A. Remeus
6	A. Lansink	35	W. Kammeijer	73	A. Remeus
7	J. Engelenburg	36	A. Zandstra	74	A. Remeus
8	R. Wanders	45	C. Fonhof	75	J. Westgeest
10/12/76	W. Calame	53	W. Kooij	77	J. Westgeest
12A	R. Cuperus	54A	W. Kooij	83	J. van As
13S	A. Dijkstra	54B	W. Kooij	85	R. Groenendaal
13	F. Hooijmans	55	P. Ruijgrok	105	P. Steennis
14	F. Hooijmans	61	J. Witteveen		
15	J. Oppentocht	62	J. Bosland		

Figuur 1 geeft de ligging van de getelde kavels aan en in tabel 1 staan de waarnemers vermeld met de door hen getelde kavels. Alle resultaten in 2004 volgens de Sovon-methode (Van Dijk 2004) staan in tabel 2. Tabel 3 geeft de resultaten gedurende 10 jaar (1995 t/m 2004) in 21 kavels. In tabel 4 (a t/m c) is te zien welke vogelsoorten in aantal zijn toegenomen, afgenomen of gelijk gebleven in 34 kavels. Alle tabellen zijn opgesteld door Jan Westgeest.

De resultaten in 2004

Nadat in de vorige twee jaren het aantal territoria iets daalde is in 2004 geen daling opgetreden, maar van een duidelijke stijging is evenmin sprake. De aalscholvers zijn niet meegeteld, omdat vorig jaar niet geteld werd in kavel 46. In 2004 is het aantal territoria 6851. In 2003 was dat 6823. Het totale aantal soorten was 90, een vermindering van 8 ten opzichte van 2003. De vermindering betreft soorten die niet tot de geregelde broedvogels behoren zoals de Zomer- en Wintertaling, Kleine plevier, Kuifleeuwerik, Fluiter en Kruisbek.

Figuur 1. De ligging van alle kavels.

Bijzonderheden

Er zijn nog 2 soorten die niet in tabel 2 voorkomen, maar die mogelijk toch een territorium in de Wassenaarse duinen gehad hebben. Begin juni werd een ransuil met twee vliegvlugge jongen gezien in de hoofdader (sprang). Zo'n eenmalige waarneming telt niet mee bij de telling omdat het goed mogelijk is dat elders gebroed is. Iets dergelijks is het geval bij een Wespendif met twee vliegvlugge jongen. Deze waarneming vond eind juni plaats. Wespendifen zijn late broeders en daar de meeste waarnemers actief zijn tot half juli, is het niet uitgesloten dat de soort niet opgemerkt is. Ook in dit geval geldt dat het territorium in het duin niet bewezen is.

Op 2 april werd op de grond in de nabijheid van een havikhorst en hoeveelheid slagpennen, staartpennen en donsplukken gevonden van een havik. De pennen waren uitgerukt, sommige scherp afgebeten; donsveren waren bebloed. Duidelijk was dat een vos de havik die op de grond zat te vlug af was geweest. Haviken zitten geregeld op de grond. Het zal duidelijk zijn dat het nest door de partner verlaten werd. Eind februari en in maart was in die omgeving balts te zien.

Dit jaar was er een territorium van een Zwarte Specht. De laatste keer was dat in 1995, in hetzelfde kavel. In enkele tussenliggende jaren werd de Zwarte Specht nu en dan gesignaleerd zowel in als buiten het broedseizoen. Deze waarnemingen konden niet leiden tot een vaststelling van een territorium.

De nachtzwaluw kon voor het derde achtereenvolgende jaar territoriumhoudend genoteerd worden.

Geheel nieuw voor de broedvogellijst van Meijndel is de Rouwkwikstaart. Deze soort wordt wel meer gezien meestal in kavel 14, maar dan buiten de datumgrenzen. Nu is er dus een territorium in kavel 1A. De soort is een uiterst schaarse broedvogel in Nederland. Er zijn waarnemingen gedaan op 20/4, 29/5 en 6/6. Broedcode 14 (transport van voedsel).

Tabel 2 - blad 1. Aantal vogelterritoria in Meijndel in 2004.

Kavelnummer:	1A	1B	3	4/5	6	7	8	10,12,76	12A	13S	13	14	15	16S	16+	17A	17B	35	36	45
Aantal bezoeken:	10	10	8	7	10	11	11	14	10	9	9	9	10	11	10	10	11	7	8	10
Dodaars	0			3	4	1		8	1			6	3	3	1	2				5
Fuut	2	1		3	1	1		5	1			1	1	1		1	1			4
Geoorde fuut				1	1							1	1	1	1					
Aalscholver																				309
Knobbelzwaan	0	1	1		1	1		1				1								1
Grauwe gans	3	1		1	2	1		2				1		1	1	1	1			1
Soepgans																				
Canadese gans	1			1		1		1							1	2				0
Nijlgans	0	0	1			1		1				1								0
Casarca																				
Krakeend	4	2	1		1	1		14	1			6			3	5	1			6
Wilde eend	6	2	2	2	1	2		9	2			6	1	1	2	6	1			4
Soepeend	3							2							1					1
Slobeend		0						1												0
Tafeleend	5	6		3	2	1		12				6	3	2	2	16				8
Kuifeend	7	4		5	2	3		22				5	3	1	2	11	1			23
Havik	1	0							1											
Sperwer	0																			
Buizerd	1	1						0												1
Torenvalk	0			1														0		
Boomvalk			1																	
Fazant	1	0	2		1	1		4	1									1	1	1
Waterral	1		2		2			4				2	1		1					
Waterhoen	6	1						4				2	1	2	1	3				1
Meerkoet	17	13	5	14	4	2		35	2			16	5	6	7	6	9			19
Scholekster																				
Kievit								1		2		2			1					
Houtsnip			1																	
Stormmeeuw								1				1				4				
Holenduif																				
Houtduif	1	1	3		5		14	5	1	1		3			1	4	2	2	2	
Turkse tortel								1												
Zomertortel	3	2	2	1										1		1	1			1
Halsbandparkiet																				
Koekoek	2	2	1		1	1		2	3	2		1	1		1	1		1	1	1
Bosuil							1	1												
Nachtzwaluw							1													
Groene specht	1				1	1														
Zwarte specht																				
Grote bonte sp.	3	1		1	2	1	3	2	2		2					1				
Kleine bonte sp.																				
Boomleeuwerik	1					2	2	5	9			2	2		1					
Veldleeuwerik																			1	
Boompieper	2	1	1			4	2	8	10										2	1
Graspieper						1		2	1	8	2	5	4		4	6	5	2	3	
Rouwkwikstaart	1																			
Winterkoning	25	17	20	10	12	10	5	19	13	9	3	7	4	9	7	16	9	1	8	14
Heggenmus	21	12	19	8	8	8	19	23	10	27	5	10	12	4	19	21	16	7	8	13
Roodborst	4	0	3	6	8	3	17	5	13			1				2			1	1
Nachtegaal	17	14	17	10	13	14	15	18	23	23	3	6	7	10	13	23	7	2	6	13

Tabel 2 - blad 2. Aantal vogelterritoria in Meijndel in 2004.

Kavelnummer:	53	54A	54B	55	61	62	64	65	71	72	73	74	75	77	83	85	105	Totaal 2004
Aantal bezoeken:	8	8	9	11	10	7	10	9	9	11	11	11	14	13	11	11	9	349
Dodaars													1		5			43
Fuut																		23
Geoorde fuut																		6
Aalscholver																	0	309
Knobbelzwaan															0		1	8
Grauwe gans												1			0			17
Soepgans																	1	1
Canadese gans																	1	8
Nijlgans												1		1			2	8
Casarca																	1	1
Krakeend												1	1	1	1		1	50
Wilde eend					1				1			3	1	1	1		8	63
Soepeend																	1	8
Slobeend																		1
Tafeleend														0	1			67
Kuifeend												1	2	0	1		1	94
Havik									0				0	1	0			3
Sperwer			1												0			1
Buizerd	1	1	0		0	1	0	0	1		1		1	0	0			9
Torenvalk							0								0			1
Boomvalk						0							0					1
Fazant	4	3	0	3			4	3	3				3	7				43
Waterral															1			14
Waterhoen												1		2	2		1	27
Meerkoet					1							1	2	6	4		5	179
Scholekster												1					1	2
Kievit												4					2	12
Houtsnip			1				0	0	0									2
Stormmeeuw																		6
Holenduif	2																1	3
Houtduif	24	18	13	3	1	10	4	1	6		12	1	0	2	2	1	1	144
Turkse tortel																		1
Zomertortel	1		0					0							0			13
Halsbandparkiet									1								1	2
Koekoek			0			0	1	1	1	1			0		1			26
Bosuil	1	1						1	1	1								7
Nachtzwaluw																		1
Groene specht	2	2	1	2	1	1	1	1	2		1		1		1		1	20
Zwarte specht		1	0															1
Grote bonte sp.	4	3	0	2	1	3	2	2	6	5	2		3	5	2	2	1	61
Kleine bonte sp.	1																	1
Boomleeuwerik			1		3	1	3	2	9	1	6		9	0	3	2	0	64
Veldleeuwerik									1									2
Boompieper	1		1			0	2	2	4	3	8		8	1	5	1		67
Graspieper									6		3		4	2				58
Rouwkwikstaart																		1
Winterkoning	15	17	7	7	10	15	11	9	17	5	12	1	8	23	11	2		388
Heggenmus	8	3	8		7	3	10	2	14	1	25	2	17	17	14	3	1	405
Roodborst	17	16	12	13	11	28	9	8	6	8	4		5	7	2	1		211
Nachtegaal	6	3	6	5	9	3	18	11	16	1	24		12	16	14	7		405

Tabel 2 - blad 3. Aantal vogelterritoria in Meijndel in 2004.

Kavelnummer:	1A	1B	3	4/5	6	7	8	10,12,76	12A	13S	13	14	15	16S	16+	17A	17B	35	36	45
Aantal bezoeken:	10	10	8	7	10	11	11	14	10	9	9	9	10	11	10	10	11	7	8	10
Blauwborst								1				2	1		2	2	2		3	
Gekr. roodstaart	1					1	2	1	9					1				1		
Roodborsttapuit	1	1				1	1	4	2	4	3	1	3	1	2	3	3	4	5	0
Tapuit																			1	
Merel	17	13	16	8	8	10	20	14	10	6	2	5	5	3	5	9	7	1	4	11
Zanglijster	6	2	1		3	1	2	5	3	1				0			1		2	1
Grote lijster																				
Sprinkhaanzanger	5	3	4	1	1		6	7	3	7	2	2	3		3	4	1		6	4
Rietzanger	1	2	2	1				1				2		2			2			
Bosrietzanger	1	1			4			5				1		1		1				1
Kleine karekiet	34	21	42	5	17	4		18	4			16	10	6	9	21	14	0		8
Spotvogel								0												
Braamsluiper	5	3	4	3	3	4	7	8	3	3	1	3	3	1	2	5	7		2	5
Grasmus	31	23	21	6	14	20	20	25	19	56	10	19	19	6	24	32	19	4	11	36
Tuinfluit	11	4	4		4		4	6	2			2	2		2	6	3		2	3
Zwartkop	16	10	8	4	5	6	13	12	7	1	2	3		2	2	4	1		3	6
Tijftjaf	47	27	32	29	22	14	25	29	21	6	3	12	5	14	7	21	11	2	5	24
Fitis	59	57	32	15	27	26	53	43	68	32	10	19	14	12	26	45	20	7	10	63
Goudhaan																				
Staartmees	5	2		3	2		3	5	2			1		1	2	2		1	1	3
Glanskop	2	1		2	1		4	3	4			1				1				1
Matkop						1														
Kuifmees																				
Zwarte mees																				
Pimpelmees	9	3	3	8	4	4	11	10	8		2	2	1	1		4		1	3	3
Koolmees	15	5	5	11	5	3	17	13	20	4	3	2	2	6	1	4	2	1	2	2
Boomklever																				
Boomkruiper	1				1		4	1	1		1									
Wielewaal							1					1								
Vlaamse gaai	4	2	3	1	2	2	5	3	4	2	1	4	1	1	1	4		0	1	3
Ekster	1	1	2		3		1	4		1	1	2		1	1	3		1	2	1
Kauw								4			2									
Zwarte kraai	3	2	4	1	6		1	3		2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2
Spreeuw	1							1												
Vink	12	5	1	2	4	6	16	7	10		1	1		3					1	0
Groenling					1			0											1	
Kneu							1	4	2	7	3	2	4		1	4	1	2	1	0
Barmsijs							1		3											
Goudvink	4	3	3	2	1	2	4	6	1			1	2	1	1	1	2	1	1	2
Rietgors	3	2	6	2	2			7	1			3	2		4	2	3		2	2
Totaal territoria:	434	275	275	174	212	166	301	468	301	204	64	200	128	107	167	312	155	44	103	609
Aantal soorten:	52	41	36	34	43	38	34	59	40	21	22	48	32	32	39	42	30	20	33	41

Tabel 2 - blad 4. Aantal vogelterritoria in Meijndel in 2004.

Kavelnummer:	53	54A	54B	55	61	62	64	65	71	72	73	74	75	77	83	85	105	Totaal 2004
Aantal bezoeken:	8	8	9	11	10	7	10	9	9	11	11	11	14	13	11	11	9	349
Aantal getelde kavels:																		37
Blauwborst																		13
Gekr. roodstaart	3	3	2		1	6	5	5	3	1	6		5		2			58
Roodborsttapuit							2		11		4		3	2	0			61
Tapuit								0	0				0				0	1
Merel	24	26	16	9	9	19	11	8	17	1	30	3	14	12	5	6		384
Zanglijster	6	7	5	3	2	1	1	2	4		1		6	2	1	1		70
Grote lijster								2			1							3
Sprinkhaanzanger							6	2	5		3		1	3	4			86
Rietzanger																		13
Bosrietzanger						1			2				0	0	0			18
Kleine karekiet													4	8	5			246
Spotvogel					1									0				1
Braamsluiper	1	1	2		2		3		1		6		7	3	3			101
Grasmus	9	6	7	2	11	4	13	7	27		55	5	27	17	15		1	621
Tuinfluit	2	3	2								4		1	3	1	1		72
Zwartkop	13	12	7		5	8	6	5	4	7	12	1	5	13	2			205
Tijftjaf	9	17	10	8	16	18	14	11	17	10	33	1	20	24	19	6	0	589
Fitis	17	10	19	12	23	28	25	26	35	5	60	1	45	24	28	11		1007
Goudhaan	2	2							1	1								6
Staartmees	2	4	2		4	1	2	2	4	1	1		2	2	3			63
Glanskop	3	4	1			1	1	1	1	1	2		2	3	1			41
Matkop																1		2
Kuifmees	2	2							1	2				4				11
Zwarte mees		1	1						0	1				1		0		4
Pimpelmees	17	15	5	3	5	7	5	4	13	4	10		12	8	3	2	1	191
Koolmees	31	24	12	9	14	26	6	10	22	8	16	1	19	14	6	2	1	344
Boomklever	4	2							1									7
Boomkruiper	6	6	2		1	4		1	2				1	2	1			35
Wielewaal	1		0				1						1					5
Vlaamse gaai	6	6	5	2	1	3	2	2	6	1	5		7	6	2		0	98
Ekster	5	2	1	1	1	2	1	1	1		1		0	1	1			43
Kauw	52	27	4	6				1	20			1					10	127
Zwarte kraai	3	1	1	4	2	1	4	2	3		1	1	5	5	2	0	1	76
Spreeuw	17	18	10					9	7								1	64
Vink	4	4	1	3	7	9	4	5	4	8	5		4	19	2	4	0	152
Groenling	2		1				0		0									5
Kneu						1	0		4		3	1	4	2			0	47
Barmsijs								0		1								5
Goudvink	1	1	1		1		1		2		1		2	2	1		0	51
Rietgors													0	1	0			42
Totaal territoria:	329	273	167	97	151	205	178	149	313	78	358	33	275	273	178	53	47	7856
Aantal soorten:	40	37	32	19	28	27	31	32	44	24	33	21	39	40	39	17	25	90

Tabel 3 - blad 1. Ontwikkeling van de vogelterritoria Meijndel 1995-2004 in 21 kavels.*

jaar:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	% toe-/afname 2004 t.o.v. 2003
Dodaars	45	41	27	30	29	39	31	33	32	34	6,3%
Fuut	31	27	28	31	26	30	20	22	19	15	-21,1%
Geoorde fuut	7	17	14	9	8	13	12	9	12	5	-58,3%
Aalscholver	72	84	120	200	289	344	354	361	287	309	7,7%
Knobbelzwaan	7	8	6	8	8	8	7	7	7	5	-28,6%
Grauwe gans	0	1	2	6	2	2	2	5	10	11	10,0%
Canadese gans	0	0	0	0	3	3	5	4	4	5	25,0%
Nijlgans	8	5	9	6	10	5	7	8	6	4	-33,3%
Casarca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bergeend	4	12	11	8	3	2	3	0	0	0	
Krakeend	47	34	39	23	36	31	41	45	35	37	5,7%
Wintertaling	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	-100,0%
Wilde eend	64	72	67	55	67	51	42	48	47	39	-17,0%
Soepeend	6	6	6	3	5	4	2	5	2	3	50,0%
Zomertaling	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	-100,0%
Slobeend	11	11	4	4	8	1	6	4	0	1	toename
Krooneend	0	0	0	1	2	0	1	2	3	0	-100,0%
Tafeleend	70	67	59	79	71	57	65	56	44	51	15,9%
Kuifeend	121	115	100	78	144	107	78	78	65	59	-9,2%
Havik	1	2	1	4	2	1	2	3	2	1	-50,0%
Sperwer	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	0,0%
Buizerd	3	1	6	5	6	5	6	6	7	6	-14,3%
Torenvalk	5	7	2	7	2	1	1	1	1	1	0,0%
Boomvalk	4	0	4	2	3	3	3	2	4	1	-75,0%
Fazant	53	43	40	41	25	19	21	16	14	18	28,6%
Waterral	13	6	2	5	4	10	10	10	7	13	85,7%
Waterhoen	35	34	23	21	18	18	16	17	14	15	7,1%
Meerkoet	214	189	147	147	153	148	141	137	114	123	7,9%
Scholekster	3	4	4	1	1	2	4	2	1	1	0,0%
Kleine plevier	0	3	4	1	1	3	1	0	0	0	
Kievit	10	6	12	11	17	25	16	14	15	10	-33,3%
Houtsnip	2	2	1	1	2	1	2	1	0	1	toename
Stormmeeuw	8	9	7	10	10	8	9	9	6	6	0,0%
Visdief							1		1	0	-100,0%
Holenduif	5	6	6	6	4	2	5	3	2	2	0,0%
Houtduif	201	197	161	177	170	124	128	103	95	93	-2,1%
Turkse tortel	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	toename
Zomertortel	21	22	20	13	24	12	13	13	10	8	-20,0%
Halsbandparkiet	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	
Koekoek	30	30	26	30	20	14	20	18	15	17	13,3%
Bosuil	6	3	5	5	6	3	2	2	4	4	0,0%
Nachtzwaluw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Groene specht	26	19	14	13	12	13	9	8	10	9	-10,0%
Zwarte specht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	toename
Grote bonte sp.	18	13	19	30	29	32	42	37	35	33	-5,7%
Kleine bonte sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	toename
Kuifleeuwerik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Boomleeuwerik	3	5	2	2	8	15	19	27	43	39	-9,3%
Veldleeuwerik	0	0	0	0	2	1	0	1	1	0	-100,0%
Boompieper	28	36	36	39	39	41	45	36	41	45	9,8%
Graspieper	21	27	23	21	26	33	22	33	42	44	4,8%
Witte kwikstaart	0	0	1	1	4	4	3	2	2	0	-100,0%
Winterkoning	256	46	78	131	237	295	307	294	215	230	7,0%
Heggenmus	286	282	332	326	308	290	296	282	260	263	1,2%

*) Betreft totaal van de 21 steeds getelde kavels: 1B, 3, 4/5, 6, 10/12/76, 12A, 13S, 13, 14, 15, 16+, 17A, 17B, 53, 54A, 62, 72, 73, 74, 75 en 83

Tabel 3 - blad 2. Ontwikkeling van de vogelterritoria Meijndel 1995-2004 in 21 kavels.*

jaar:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	% toe-/afname 2004 t.o.v. 2003
Roodborst	114	91	97	95	121	142	147	138	113	118	4,4%
Nachtegaal	235	233	229	242	254	248	276	238	229	240	4,8%
Blauwborst	8	4	11	14	14	15	10	10	13	10	-23,1%
Gekr. roodstaart	44	49	65	69	57	52	53	44	30	36	20,0%
Roodborsttapuit	26	33	22	42	35	36	29	28	36	33	-8,3%
Tapuit	8	2	2	1	0	0	0	0	0	0	
Merel	139	127	125	139	176	200	226	220	235	230	-2,1%
Zanglijster	13	8	5	7	15	26	33	34	40	38	-5,0%
Grote lijster	0	1	0	1	0	1	2	1	1	1	0,0%
Sprinkhaanzanger	46	42	34	41	38	50	38	35	32	49	53,1%
Rietzanger	16	13	14	12	11	9	7	10	9	10	11,1%
Bosrietzanger	29	28	21	20	14	18	15	17	15	13	-13,3%
Kleine karekiet	336	305	280	247	247	248	251	210	191	186	-2,6%
Spotvogel	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	-100,0%
Braamsluiper	62	71	53	58	61	64	54	59	55	66	20,0%
Grasmus	390	437	477	421	399	443	431	380	320	408	27,5%
Tuinfluitier	40	43	49	50	38	36	37	29	34	46	35,3%
Zwartkop	69	53	65	79	105	112	98	104	108	119	10,2%
Fluiter	2	1	2	4	1	0	0	0	1	0	-100,0%
Tjiftjaf	178	164	213	299	246	209	227	251	349	352	0,9%
Fitis	788	705	683	651	666	610	637	526	545	602	10,5%
Goudhaan	1	3	2	1	3	3	9	6	5	5	0,0%
Grauwe vliegenv.	3	2	3	1	3	2	1	2	1	0	-100,0%
Bonte vliegenv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Staartmees	37	40	35	30	40	47	46	41	32	33	3,1%
Glanskop	15	20	29	21	19	24	35	35	26	27	3,8%
Matkop	4	2	5	1	2	0	0	3	3	0	-100,0%
Kuifmees	1	4	3	1	3	1	4	7	7	6	-14,3%
Zwarte mees	1	1	2	2	0	1	2	9	5	2	-60,0%
Pimpelmees	82	101	106	97	99	117	133	122	107	113	5,6%
Koolmees	186	206	230	209	211	209	227	201	201	208	3,5%
Boomklever	4	5	5	5	6	7	6	5	6	6	0,0%
Boomkruiper	14	11	16	17	17	19	25	22	25	22	-12,0%
Wielewaal	2	6	3	6	9	4	2	3	1	3	200,0%
Vlaamse gaai	43	47	46	43	51	54	57	56	52	58	11,5%
Ekster	61	56	62	43	46	38	42	36	30	29	-3,3%
Kauw	55	46	51	80	88	96	103	98	90	86	-4,4%
Zwarte kraai	38	32	39	52	52	49	52	51	46	43	-6,5%
Spreeuw	32	37	37	34	33	33	39	32	32	36	12,5%
Ringmus	2	0	1	1	1	0	0	1	1	0	-100,0%
Vink	17	22	32	29	43	39	57	61	65	67	3,1%
Groenling	2	1	5	2	2	2	0	3	2	3	50,0%
Kneu	61	58	61	62	77	58	50	50	40	37	-7,5%
Barmsijs	0	1	1	0	1	1	1	0	0	4	toename
Kruisbek	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	-100,0%
Goudvink	30	28	33	36	42	45	38	34	33	29	-12,1%
Rietgors	71	62	60	57	49	41	43	33	48	34	-29,2%
Totaal territoria:	5062	4704	4795	4923	5248	5240	5372	5016	4753	4973	4,6%
Aantal soorten:	87	90	94	92	93	91	91	87	87	81	-6,9%

²⁾ N.B. De Aalscholverterritoria vallen buiten de hieronder vermelde kavels.

*) Betreft totaal van de 21 steeds getelde kavels: 1B, 3, 4/5, 6, 10/12/76, 12A, 13S, 13, 14, 15, 16+, 17A, 17B, 53, 54A, 62, 72, 73, 74, 75 en 83

Tabel 4a & b. Toegenomen en gelijk gebleven vogelterritoria in 2004 t.o.v. 2003 in 33 kavels, vastgesteld in Meijndel (BMP)

Betreft de kavels: 1A, 1B, 3, 4/5, 6, 7, 8, 10/12/76, 12A, 13S, 13, 14, 15, 16+, 16S, 17A, 17B, 36, 45, 53, 54A, 54B, 61, 62, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 83 en 105

Toegenomen:				Gelijk gebleven:		
Jaar:	2004	2003	verandering		2004	2003
Aalscholver	309	287	8%	Dodaars	43	43
Grauwe gans	17	13	31%	Canadese gans	8	8
Soepgans	1	0	+	Casarca	1	1
Krakeend	50	47	6%	Slobeend	1	1
Soepeend	8	5	60%	Sperwer	1	1
Tafeleend	67	60	12%	Torenvalk	1	1
Waterral	14	10	40%	Scholekster	2	2
Waterhoen	27	23	17%	Houtsnip	2	2
Meerkoet	179	169	6%	Stormmeeuw	6	6
Halsbandparkiet	2	1	100%	Holenduif	3	3
Bosuil	7	6	17%	Turkse tortel	1	1
Groene specht	17	16	6%	Koekoek	25	25
Zwarte specht	1	0	+	Nachtzwaluw	1	1
Grote bonte sp.	55	53	4%	Veldleeuwerik	2	2
Kleine bonte sp.	1	0	+	Tapuit	1	1
Boompieper	64	58	10%	Grote lijster	3	3
Graspieper	58	56	4%	Kuifmees	11	11
Rouwkwikstaart	1	0	+	Boomklever	7	7
Roodborst	188	186	1%	Groenling	5	5
Nachtegaal	375	351	7%			
Gekr. roodstaart	53	48	10%	Totaal territoria:	124	124
Roodborsttapuit	59	58	2%	Aantal soorten:	19	
Merel	358	346	3%			
Sprinkhaanzanger	80	52	54%			
Rietzanger	13	11	18%			
Braamsluiper	98	89	10%			
Grasmus	606	468	29%			
Tuinfluit	71	52	37%			
Zwartkop	199	181	10%			
Tjiftjaf	561	551	2%			
Fitis	959	841	14%			
Staartmees	61	55	11%			
Pimpelmees	181	179	1%			
Koolmees	327	312	5%			
Wielewaal	4	2	100%			
Vlaamse gaai	94	87	8%			
Kauw	121	118	3%			
Spreeuw	64	57	12%			
Vink	141	118	19%			
Barmsijs	5	0	+			
Totaal territoria:	5496	4966	11%			
Aantal soorten:	40	35	14%			

* betekent: aantal territoria in beide jaren ≤ 2

Tabel 4c. Afgenomen vogelterritoria in 2004 t.o.v. 2003 in 33 kavels, vastgesteld in Meijendel (BMP).

Betreft de kavels: 1A, 1B, 3, 4/5, 6, 7, 8, 10/12/76, 12A, 13S, 13, 14, 15, 16+, 16S, 17A, 17B, 36, 45, 53, 54A, 54B, 61, 62, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 83 en 105

Jaar:	2004	2003	verandering	Jaar:	2004	2003	verandering
Fuut	23	27	-15%	Blauwborst	13	16	-19%
Geoorde fuut	6	12	-50%	Zanglijster	65	72	-10%
Knobbelzwaan	8	12	-33%	Bosrietzanger	18	23	-22%
Nijlgans	8	12	-33%	Kleine karekiet	246	256	-4%
Bergeend	0	1	-100% *	Spotvogel	1	3	-67% *
Wintertaling	0	1	-100% *	Fluiter	0	1	-100%
Wilde eend	63	70	-10%	Goudhaan	6	8	-25% *
Zomertaling	0	1	-100% *	Grauwe vliegenv.	0	1	-100% *
Krooneend	0	3	-100%	Bonte vliegenv.	0	1	-100%
Kuifeend	94	108	-13%	Glanskop	40	41	-2%
Havik	3	4	-25%	Matkop	1	5	-80%
Buizerd	9	13	-31%	Zwarte mees	4	6	-33%
Boomvalk	1	6	-83%	Boomkruiper	35	36	-3%
Fazant	36	38	-5%	Ekster	41	51	-20%
Kleine plevier	0	2	-100% *	Zwarte kraai	68	72	-6% *
Kievit	12	17	-29%	Ringmus	0	1	-100%
Visdief	0	1	-100% *	Kneu	47	52	-10% *
Houtduif	136	139	-2%	Kruisbek	0	1	-100%
Zomertortel	13	19	-32%	Goudvink	50	52	-4%
Kuifleeuwerik	0	1	-100% *	Rietgors	42	58	-28%
Boomleeuwerik	59	68	-13%				
Witte kwikst.	0	3	-100%	Totaal territoria:	1540	1711	-10%
Heggenmus	392	397	-1%				

* betekent: aantal territoria in beide jaren ≤ 2

Werkzaamheden

In de winter van 2004/2005 werden door DZH enkele dichtgegroeide duinvalleien van begroeiing ontdaan. Het betrof vooral duindoornboschages. In deze valleien konden in het begin van de jaren '60 van de vorige eeuw nog een paar Blauwe Zeedistels gevonden worden. Enkele kwelplasjes werden iets uitgediept. De bewerkte valleien liggen in de Helmdünen langs de grens met Rijnland. Het doel is om weer dynamiek in het landschap te krijgen door verstuing te bevorderen. Door begrazing kan hopelijk het bewerkte gedeelte open gehouden worden. Aanvankelijk werd voor een nadelig effect op de broedvogelstand gevreesd, maar daarvan is in het voorjaar van 2005 niets of nauwelijks iets gebleken. In de kavels 16 en 17 werd geen achteruitgang geconstateerd van broedvogels als Heggenmus, Grasmus, Fitis en Nachtegaal. In kavel 16 verdwenen twee geschikte territoria van de Blauwborst. Het aantal Blauwborsten bleek in 2004 echter drie te zijn in plaats van twee het jaar ervoor. Conclusie: er was genoeg geschikt biotoop aanwezig om uit te wijken.

Het probleem van dubbeltellingen

In vorige jaarverslagen is geregeld gewezen op het voorkomen van dubbeltellingen. Deze komen in Meijendel vaak voor omdat de telgebieden (kavels) aaneengesloten liggen en in het algemeen niet erg groot zijn. Vooral vogelsoorten met grote territoria worden door diverse waarnemers als territoriumhoudend in hun kavel genoteerd. Ook soorten met kleine territoria kunnen door meer dan een waarnemer genoteerd worden, vooral in de buurt van de kavelgrenzen.

Het organiseren van een speciale uitwisselingsavond om met behulp van de soortkaarten en onderling overleg dubbeltellingen te elimineren is niet goed haalbaar. Niet alle soortkaarten

blijken op de inleverdatum beschikbaar en aanwezigheid van alle tellers op een vergadering is moeilijk te realiseren.

Voor het Sovon dienen de telgegevens allereerst om de trends in broedvogelaantallen vast te stellen. Daarom wordt elk kavel als een apart gebied beschouwd. Vanuit die visie is acceptatie van dubbeltellingen verdedigbaar. De werkgroep zal dan ook de Sovonregels strikt blijven volgen.

Anders wordt het als we de vraag willen beantwoorden hoeveel broedvogels van een bepaalde soort er nu werkelijk in Meijndel voorkomen. De werkgroep publiceert gegevens op een website en in Hollands Duinen. Niet iedereen heeft de notie dat die gepubliceerde getallen relatief zijn. Bij enkele soorten staat het aantal vermelde territoria flink ver van de werkelijkheid af (bijvoorbeeld Buizerd, Koekoek, Groene Specht). Dat wordt vooral geconstateerd door waarnemers die al vele jaren tellingen verrichten, soms in meerdere kavels.

De vraag rees: "Zou het mogelijk zijn om een manier te vinden om te komen tot een meer waarheidsgetrouwe vaststelling van de broedvogelaantallen?" Dat zou dan wel een methode moeten zijn, die op bepaalde uitgangspunten stoelde en die niet zou berusten op "een slag in de lucht". In de loop van een gesprek hierover kwam Frans Hooijmans met een idee dat veelbelovend leek. Dat werd uitgewerkt en het resultaat daarvan is in het artikel van Frans in dit nummer te vinden. Benadrukt moet worden dat dit een poging is om tot een beeld van de reële broedvogelaantallen te komen. De methode kan wellicht nog verfijnd worden. Voor degenen die zich met het probleem van de dubbeltellingen hebben bezig gehouden, geldt in ieder geval dat na toepassing van de ontworpen methode de daaruit voortkomende aantallen reëler zijn dan de aantallen volgens de Sovon-methode. Natuurlijk zijn de vraagstellingen verschillend.

Bijzondere waarnemingen in 2003

Deze waarnemingen konden niet in het jaarverslag van 2003 worden opgenomen. In tabel 5 volgen ze alsnog met inbegrip van de winterwaarnemingen. Ze zijn gedaan door A. Remeus.

Tabel 5. Waargenomen soorten.

Soort	Opmerkingen
Nonnetje:	Op 21 februari werden 30 exx. geteld in het gehele terrein.
Visarend:	Op 15 april slapend in kavel 73.
Zwartkopmeeuw:	1 overvliegend op 17 april.
Graspieper:	Veel trek op 21 april. Schatting $\pm$ 2000 over de zeereep.
Roodkeelpieper:	Op 18 april 1 ex. in kavel 74.
Grote Lijster:	Op 12 oktober trek zuid. Telling 210.
Goudlijster:	Op 12 oktober 1 zuid. Deze vogel is kort daarvoor in Katwijk opgemerkt.
Koperwiek:	Vele duizenden over gehele terrein op 12 oktober. Zuidwaarts. Schatting 90.000.
Grauwe klauwier:	Op 16 mei 1 ♀ in kavel 14.
Kleine Klapekster:	Op 30 mei 1 adult in kavel 73. (Aanvaard door CDNA.)
Bladkoning:	In Voorlinden (kavel 95) 1 ex. op 12 oktober.
Taigaboomkruiper:	Op 18 oktober 1 ex. in kavel 14.
Kleine Vliegenvanger:	Op 17 oktober 1 onv. in Meijndel.

Bijzondere waarnemingen tijdens het broedseizoen 2004 (1 maart – 1 september) zijn weergegeven in tabel 6.

Tabel 6. Bijzondere waarnemingen.

Soort	Opmerkingen
Purperreiger:	Op 31 juli en 3 augustus 1 ex. in kavel 2. Op 27 juli vlogen 6 exx. over kavel 1A.
Zwarte Ooievaar:	Op 18 juli 1 adult in kavel 14.
Lepelaar:	11 overvliegend over kavel 1A op 27 juli.
Smient:	Op 13 april 1 paar in kavel 6.
Witoogeend:	1 ex. op 28 juli in kavel 5.
Brilduiker:	Tot 28 maart aanwezig, o.a. in kavel 1B.
Visarend:	1 op 27 april boven kavel 4/5.
Bruine Kiekendief:	Vanaf 12 maart over diverse kavels. Aantal waarnemingen 7.

vervolg Tabel 6. Bijzondere waarnemingen.

Ruigpootbuiserd:	Op 8 augustus 1 ex. in kavel 16. Deze vogel werd ook op 15 augustus in het duin gezien en 1 week later in de duinen van NH.
Roodpootvalk:	Op 25 april 1 ex. overvliegend.
Smelleken:	1 ♀ op 5 mei in kavel 16. Op 17 april 1 over kavel 13S.
Patrijs:	Op 13 april 1 ♂ in kavel 16.
Kleine Plevier:	2 exx. in kavel 14 op 17 april.
Zilverplevier:	1 ex. op 16 mei over kavel 13S.
Witgatje:	Doortrek in april. Verblijvend 1 tot 4 exx. in kavels 14 en 16.
Oeverloper:	Doortrek in mei. Verblijvend 1 tot 7 exx. in kavels 16 en 77.
Tureluur:	Op 2 april 2 exx. in kavel 16, op 16 mei 3 exx. in kavel 14.
Groenpootruiter:	Doortrek in april, mei. Verblijvend 1-3 exx., kavels 13,14,16, 77.
Poelruiter:	Op 24 juli 1 ex. resp. in kavels 14 en 16.
Regenwulp:	Op 21 juli 12 exx. over kavel 16; op 31 juli 1 ex. in kavel 14.
Wulp:	Op 11 mei 16 exx. over kavel 17B.
Watersnip:	Op 28 maart 1 ex. in kavel 1B. Op 4 april 5 exx. In kavel 16.
Ransuil:	Op 8 juni 's avonds op 3 plaatsen een jagend ex.
Nachtswaluw:	Om 22:30 uur op 21 juli 1 jagend boven kavel 17B.
Gierzwaluw:	Vroege waarneming op 17 april; op 9 augustus binnen 1½ uur 1300-1800 naar zuid.
Halsbandparkiet:	De soort komt soms tot in de zeereep.
Duinpieper:	Op 23 augustus 1 overvliegend.
Rouwkwikstaart:	1 ex. op 9 april in kavel 14 en 13S.
Oeverpieper:	1 op 14 maart in kavel 13S.
Noordse Gele Kwikst.:	2 stuks in kavel 13S op 16 mei.
Engelse Gele kwikst.:	Op 15 augustus 1 in kavel 14.
Tapuit:	Doortrek vanaf 18 maart tot begin mei. Aantallen van 1 tot 12 exx.
Paap:	Op 10 mei 1 ex. in kavel 16.
Kramsvogel:	Op 10 mei 3 in kavel 16.
Beflijster:	Er zijn 14 waarnemingen tussen 9 april en 4 mei. Aantallen tussen 1 en 13 exx. Meest zeezijdekavels.
Krekelzanger:	Op 30 mei werden 3 zingende exx. waargenomen resp. langs fietspad, vlakbij de boerderij en in kavel 8 tussen sprang en fietspad. Deze soort wordt vanaf 1980 steeds meer gezien; westwaartse uitbreiding (Avifauna, deel 2).
Spotvogel:	Op 16 mei 1 ex. in de Klip.
Baardmees:	Op 5 maart 1 ex. in kavel 17A.
Klapekster:	Op 12 en 25 maart resp. 1 ex. in kavel 13S en 77. Er waren 1 à 2 overwinteraars vanaf januari.
Appelvink:	1 overvliegend op 17 april.
Kruisbek:	Vanaf juni veel doortrek, bv. Op 7 juni 22 exx.

Met dank aan degenen die deze waarnemingen naast hun telgegevens voor Sovon hebben doorgegeven.

Vanwege het voorkomen van enkele bijzondere soorten in de lijst van overige waarnemingen van leden van de Vogelwerkgroep is deze in separaat kort artikel geplaatst.